

תהום (שם). ואלו הם הלבושים של השכינה הפחתונה בגלות. ומי גרם את זה? אלא הקדוש ברוך הוא קדם שברא העולם היה נסתר יהוה.

אחר כך התפשטה ה' למטה, ונאמר בו והארץ היתה תהו ובהו. וסוד הדבר - אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. הרי לך שהיה לבושו תהו. ומשום כך לא המטיר ה' אלהים וגו' (שם ב), לא ירדה עליו נביעה, משום שאדם אין. שהיה בעלה נסתר למעלה באין, עד שהתפשטה ו' מן יהו שהוא בינה ס, שהיא מקור הנביעה שהיא נקדה נסתרת. ומיד והשקה את כל פני האדמה.

וקדם שירדה, היה הקדוש ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן, משום שלא היתה נביעה יורדת. באותו זמן שירדה הנביעה לה, היתה הראשית מחסד. זהו שפיתוב אמרתי עולם חסד יבנה. ומשום כך לא תהו בראה, לשבת יצרה. ונאמר בה (ב) לא טוב היות האדם לבדו.

ובזמן שהיה תהו, אמר אלהים לנח (בראשית ו) קץ כל בשר בא לפני. וזה הקץ של יצחק, שנאמר בו כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (שם). שאם אתה מבקש רחמים עליהם, (לא נחרבו, וקר הראה לו ברמז בסוף הימים, כדי שיבקש רחמים עליהם) ולא ימות משיח שהוא מצד השמאל. אמר לו, והרי בונה עולמות ומחריבן היה קדם שנברא העולם. אלא מגיד מראשית אחרית, שהקדוש ברוך הוא ראה במחשבתו כל הדורות שהיה בונה, ונחרבו קדם שנבראו. ראה שהיו עושים מעשים שנחרבו, וכיון שברא ומנע מהם ברכות, החשיב אותם כאלו החרבו אותם.

תהום (שם). ואליו אנון לבושים דשכינתא תתא בגלותא. ומאן גרים האי. אלא קדשא בריך הוא קדם דברא עלמא הוה סתים יהוה.

לבתר אתפשט ה' לתתא ואתמר ביה והארץ היתה תהו ובהו. ורזא דמלה (שם ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. בה' בראם. הרי לך דהוה לבושה תהו. ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים וגו' (שם ב). לא הוה נחית נביעו עלה. בגין דאדם אין, דהוה בעלה לעלא סתים באין. עד דאתפשט ו' מן יהו דאיהו בינה ס דאיהי מקורא דנביעו דאיהי נקדה סתימאה. ומיד והשקה את כל פני האדמה.

וקדם דנחתת הוה קדשא בריך הוא בונה עולמות ומחריבן בגין דלא הוה נביעו נחית בההוא זמנא דנחת נביעו לגבי ה', הוה שירותא מחסד הדא הוא דכתיב (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין דא (ישעיה מה יח) לא תהו בראה לשבת יצרה, ואתמר בה (נ"א ביה) (בראשית ב יח) לא טוב היות האדם לבדו.

ובזמנא דהוה תהו אמר אלהים לנח (בראשית ו יג) קץ כל בשר בא לפני. ודא קץ דיצחק דאתמר ביה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (שם ז א). דאי אנת בעי רחמי עליהו. (לא איתחרכו וקחי אחיו ליה ברמז בסוף יומיא בגין דיהא בעי רחמי עליהו) (ד) קכח ע"ב) ולא ימות משיח דאיהו מסטרא דשמאלא. אמר ליה והא בונה עולמות ומחריבן הוה קדם דאתברי עלמא אלא (ישעיה מו ע) מגיד מראשית אחרית דקודשא בריך הוא חזא במחשבתה כל דרין דהוה בונה ואתחריבו קדם דאתבריו. חזא דהוה עבדין עובדין דאתחריבו וכיון דברא ומנע ברפאן מניהו, חשיב לון כאלו הוא חריב לון.